

MR. SPEAKER.—I never assured you. I cannot assure you. Because somebody gives the motion I cannot straightaway assure you

SRI B. B. SAYANAK.—It is a most important think. When I have given a notice of motion to revoke the suspension of the members . . .

MR. SPEAKER.—Have you gone through the rules ?

SRI B. B. SAYANAK.—Yes. I have read that.

MR. SPEAKER.—I have to observe some rules. It is under my consideration, Whatever it may be, don't pass remarks on the Chair. I have to observe certain formalities. I cannot straightaway put the Motion for consideration of the House.

SRI B. B. SAYANAK —If that is the case, I have no alternative, but to stage a walk-out.

(The hon. Member withdrew from the House)

MR. SPEAKER.—It is left to you. When you stage a walk-out, don't press for these things.

Re. Notice of Privilege motion against Sri George Fernandes MP.

† ಶ್ರೀ ಹಾರನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ (ಗಂಡಪ್ಪ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ೧೭೭-೧೭೮ನೆಯ ನಿಯಮಾವಳಿ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನಿಯಮಾವಳಿ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೋರಿ ತಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಈ ಸಭೆಯ ಹಕ್ಕುಭಾಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಘನತೆ ಮತ್ತು ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತಾ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ವಿತ್ತರೂ ಸೇರಿ ಈ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ತಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಈ ಸೂಚನೆ ಏನು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ತಮಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸೂಚನೆಯೊಂದಿಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ವರದಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಲಗತ್ತಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಯ ವರದಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಲಗತ್ತಿಸಿದ್ದೀರಿ. ತಾವು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಂಥಾ ಆ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾರ ಹೆಸರನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಈ ವನೆಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲ, ಅವರು ಲೋಕಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು. ಈ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ, ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಉತ್ತಮ.

ಶ್ರೀ ಹಾರನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ನಾನು ಈ ಒಂದು ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ತಮಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಈ ವನೆಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲ ಹೌದು, ಆದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಈ ಸಭೆಗೆ ಅವಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಥಮತಃವಾಗಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ೨೫-೬-೧೯೮೦ರ ಡೆಕ್ಕನ್ ಹೆರಾಲ್ಡ್ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಕಲಂನಲ್ಲಿ ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಜಾಜ್ ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್‌ರವರು ಹೇಳಿರುವ ಬಗ್ಗೆ

ಆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಂಥಾ ವರದಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಮಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :—

“He ridiculed the State Assembly session sans the Opposition as nothing but the general body meeting of the Legislature Congress (I) Party.”

“Condemning the suspension of the almost entire Opposition, Mr. Fernandes.....”

ಅಂತ ಇದೆ. ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿ ಈ ಸಭೆಯ ಬಂದು ಘನತೆ ಮತ್ತು ಗೌರವ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಅವರು ಬಹಳ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಭಾವ 20-11-1957 ರ ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅವರು ಹೇಳಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿಯಾಗಿರುವುದು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬಂದಿದೆ, ಈ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಸಹ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ, ಜಾರ್ಜ್ ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್‌ರವರು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ :—ಇದರ ಹೆಡ್ಲಿಂಗ್ ವಿಧಾನ ಸಭಾ ಕಲಾಪ ಅಂತ ಇದೆ. “ಜಾರ್ಜ್ ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಗಳ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಸಾಮಾಹಿಕವಾಗಿ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ

“ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಜನತಾಂತರಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹಿತದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ನನಗಿದೆ. ಹಕ್ಕುಚ್ಯುತಿ ಸೂಚನೆಯ ಬೆದರಿಕೆ ಇದ್ದರೂ ನಾನು ಇಂದಿರಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಈ ಕ್ರಮವನ್ನು ಖಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ”

ಮುಂದುವರೆದು

“ಇಂದಿರಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಈ ಕ್ರಮದಿಂದಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಈಗ ಇಂದಿರಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಶಾಸಕಾಂಗವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿತವಾಗಿದೆ”

ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಾದರಿಂದ ಇದು ಈ ಸಭೆಯ ಹಕ್ಕುಭಾದ್ಯತೆಯ ಚ್ಯುತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಇದರ ಅರಿವೂ ಕೂಡ ಅವರಿಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಹಕ್ಕುಚ್ಯುತಿ ಸೂಚನೆಯ ಬೆದರಿಕೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಾನು ಇಂದಿರಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಈ ಕ್ರಮವನ್ನು ಖಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಹಿಂದೂ ಪೇಪರ್ಸ್‌ನ ಲೇಖನ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಹೇಳಿರುವುದು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಆ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :—

“On the expulsion of 27 members from the Karnataka Assembly, Mr. Fernandes said, it was part of a grand design to denigrate the parliamentary institution and to give respectability to mafia-rule in the country.”

ಅಂತ ಇದೆ. ಇಂಥಾ ಅತ್ಯಂತ ಗುರುತರವಾದ ಅಪಾದನೆ ಈ ಸಭೆಯ ಮೇಲೆ ಬಂದಿದೆ. ಮಾಫಿಯಾ ರೂಲ್‌ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆ ಭಾಗಿಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಜಾರ್ಜ್ ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆದಂಥಾ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ನಿಯಮಾವಳಿ ಇದೆ, ಏನು ಕಾನೂನು ಇದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಬಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳ ಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಅಗಿನ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಮುಖಂಡರಾಗಿದ್ದಂಥಾ ಶ್ರೀ ಸುಂದರಯ್ಯನವರ ಕೇಸು ಇತರತಂತ್ರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲೋಕಸಭೆಯ ಹಕ್ಕುಭಾದ್ಯತಾ ಕಮಿಟಿ

ಯಾಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಆ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :—

“No one in the Indian Union is outside the jurisdiction of the House as far as privileges are concerned. It is not competent for a person high or low inside or outside the House to act or speak in a manner which offends in dignity or interfere with the privilege of the House or any member of the House.” ಅಂತ ಇದೆ.

ಇನ್ನು ಜೈನರವರು ಬರೆದಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಬುಕ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೦೧ನೇ ಪೇಜಿನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ :—

“Breach of privilege is willful disregard of lawful powers and privileges of the House *i. e.*, when one brings or attempts to bring the House into contempt or ridicule.”

ಇನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ೧೯೮೦ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ಲಿಟ್ಜ್ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಶ್ರೀ ಕಾರಂಜಿರವರು ಬರೆದಿರುವ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಆ ವಿಷಯವನ್ನೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

MR. SPEAKER.—The point is, he is a member of the Lok Sabha. Under the established rules he is not a member of this House or is not an ordinary man. He is a member of the Lok Sabha. Whether this can taken up by this House. I have gone through the procedure. But the point is, probably you will have to throw some more light on that.

SRI HARANAHALLY RAMASWAMY.—Yes. ಕಾರಂಜಿಯವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಅವರ ಕೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. —

“It is well settled that speeches and writing reflecting on the character and proceedings of the House or upon any one...”

MR. SPEAKER.—If he is a Member the procedure itself is quite different.

SRI HARANALLI RAMASWAMY.—If he is not a Member this House could take cognisance of the conduct of a citizen who tries to denigrate the powers and privileges of this House. ಆ ಕೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆವಾಗೆ,

“It is well settled that speeches and writings reflecting on the character and proceedings of the House or upon any one of its members, for or relating the speeches or conduct

in the House constitutes the breach of privileges and contempt of the House on the principal that such acts tend to obstruct the House and its Members in the performance of duties by diminishing the respect due to them and by bringing them into odium, contempt and ridicule."

ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶ ಇದೆ. ತಾವು ಕೇಳಿದ್ದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆ ಸಭೆ ಅವರಿಗೆ ಪರವಾನಗಿ ಕೊಡದ ಹೊರತು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಇನಿಷಿಯೇಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಇರತಕ್ಕಂಥ ತೊಂದರೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ನಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಈ ಸಭೆ ಪರವಾನಗಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಸಭೆ ಅವರಿಗೆ ಪರವಾನಗಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ನಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ನಾನು ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲದೇ ಇದ್ದು ಬೇರೆ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರತಕ್ಕಂಥವರು ಅಪಾದನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಬಂದೊಂದಾಗಿ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲದೇ ಇರುವವರು ಅವಮೇಳನ ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರತಕ್ಕಂಥ ಹಕ್ಕು ನನಗೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ. ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪಂಡಿತ್ ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂರವರು ಈ ದೇಶದ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವರ ಪ್ರವೇಶ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರಾಗಿದ್ದಂತಹ ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಿ. ಮಠಾಯಾರವರು ಅವರ ರಾಜೀನಾಮೆ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಗೌರವದ ಒಂದು ಮಾತನ್ನೂ ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದರು ಎಂದರೆ,

"ever mounting tendency in our Parliament and our Members to attack public servants without caring to verify facts is having a devastatingly demoralising effect. Under such deplorable conditions very few self-respecting people will care to enter Government service or public life."

ಅವರು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಇಲ್ಲಿ the Committee of Privileges report is as follows :

"The Committee are of the opinion that such remarks which cast aspersions and attribute irresponsibility tend to diminish the respect due to Parliament."

ಅದ್ದರಿಂದ ಮೊದಲನೇ ವಿಷಯ ಏನಾಯಿತು ಎಂದರೆ ಈ ಸಭೆಯ ಹೊರಗಡೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸದಸ್ಯರು ಯಾರೇ ಆಗಲಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಆಗೌರವವನ್ನು ತೋರಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರತಕ್ಕಂಥ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಅವರ ಮೇಲೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಹಕ್ಕು ಈ ಸಭೆಗೆ ಇದೆ. ಎರಡನೆಯ ದಾಗಿ ನಾನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಏನೆಂದರೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರೆ...

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲದವರು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರಬಹುದು. ಆ ಸಭೆ ಅವರಿಗೆ ಪರವಾನಗಿ ಕೊಡದ ಹೊರತು ಇಲ್ಲಿ ಇನಿಷಿಯೇಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ನಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲದವರು ಆ ಸಭೆಯೊಳಗೆ ಈ ಸಭೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಗೌರವವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಹೇಳಿದಂಥ ಅಂಶ ಅದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಬರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರಾಜ್ಯಸಭಾ ಸದಸ್ಯನ ಮೇಲೆ

ಮಾತನಾಡಿದ ವಿಷಯದಮೇಲೆ ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಅದನ್ನು ಮತ್ತೆ ರಾಜ್ಯಸಭೆಗೆ ರವಾನಿಸಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಅಂದರೆ ಲೋಕಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಯಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಆತನಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದಾದ ಸವಲತ್ತು, ಪವರ್ ಅಥವಾ ಪ್ರಿವಿಲೇಜಸ್ ಯಾವುದೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲಾ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಪಾಲರುಗಳಿಗೆ ಏನದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಸ್ವಾಸನಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಿಗಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಿಗಾಗಲೀ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಿಗಾಗಲೀ ಆ ಬಂದು ಸವಲತ್ತು ಅಥವಾ ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅಷ್ಟೋಸಾರಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬರುತ್ತವೆ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇವೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಸಭೆಯ ಹೊರಗಡೆ ಲೋಕಸಭಾಸದಸ್ಯರೇ ಇರಲಿ, ಬೇರೆ ಸದಸ್ಯರೇ ಇರಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಅವಹೇಳನ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೆಗೆ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರ, ಸವಲತ್ತು, ರಕ್ಷಣೆ ಅಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. In is a part of common law. ಬೇರೆ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಸಭೆಯ ಹೊರಗಡೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಿದಂಥ ಈ ರೀತಿಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಾಗಲೀ, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್‌ನಲ್ಲಾಗಲೀ ಯಾವ ರಕ್ಷಣೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಪ್ರೊಸೀಡ್‌ಯಲ್ಲಿನಲ್ಲಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಸಿವಿಲ್ ಪ್ರೊಸೀಡ್‌ಯಲ್ಲಿನಲ್ಲಾಗಲೀ ಅವರಿಗೆ ಆ ತರಹ ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿದರೂ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ತರತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ನಾಯಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ಶ್ರೀ ಜಾರ್ಜ್ ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್‌ರವರು ಆ ರೀತಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ದುರ್ದೈವವೆಂದೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತರತಕ್ಕಂಥ ಅವಕಾಶ ಬಂದಿತು. ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇರುವವರು ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಈ ಸಭೆ ಹೋಗಬಾರದು ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಭೆಯೇ ಆಗಲೀ, ಸಭಾಸದಸ್ಯರೇ ಆಗಲೀ should not be delicate. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಈ ಸಭೆಯ ಬಗ್ಗೆ 'ಮಾಫಿಯಾ ಟ್ರೈಪ್ ಆಫ್ ಬಿಹೇವಿಯರ್' ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋದರೆ ಈ ಸಭೆಯ ಗೌರವವನ್ನು, ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದಹಾಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಇಲ್ಲದೇ ನಾವು ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಕೂಡ ನಮಗೆ ಮುಜಾಗರ ಬರತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯ. We are all embarrassed. ಇದು ಸಂತೋಷದಾಯಕ ವಾದ ವಿಚಾರವಲ್ಲ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಈ ಸಭೆಗೆ ಭೂಷಣ ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಬರಲಿ ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಆಶಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಆ ತತ್ತ್ವ ಚೈತನ್ಯಯುತವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಅವರು ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ತಪ್ಪಾಗಿರುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರಬೇಕು, ಆ ತಪ್ಪನ್ನು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕವರು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ. The opposition must have its say and the Government must have its way. ಇಲ್ಲಿ ಅಪೋಜಿಷನ್ ನವರು ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಹೇಳಲಿ. ಈ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಾವು ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಯೇ ತೀರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ. ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರೇ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಿಂದ ಓಡಿಸಿದವರು ಈ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಘಂಟಾಘಂಟಾಷವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಈ ಸಭೆಯಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಯು) ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದವರು ನಮಗೆ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದವರು ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಭೆಗೆ ಅವರೇ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿಕೊಂಡಂತಹ ಜನರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಮಾಫಿಯಾ ಟ್ರೈಪ್ ಬಿಹೇವಿಯರ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ನಾವು ಸಹನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಇಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಸಹನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರು ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಬಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಇಬ್ಬಾಹಿಂ ಪ್ರಕರಣದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆದುಕೊಂಡಂಥ ರೀತಿ ನ್ಯಾಯವೇ-

ಅಸಾಯವೇ ಅಥವಾ ಸಾಧುವೇ-ಅಸಾಧುವೇ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಸತ್ಯ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಸಭೆಗೆ ಬಲಿಷ್ಠಾರ ಹಾಕುತ್ತೇವೆ, ಈ ಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಯಾವ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಅವರಿಗೇ ಭೂಷಣ. ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಬೆಲೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಸಾಧನೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಬೀದಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಬೀದಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಿದ್ದೇವೆ, ಆದರೆ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಬೀದಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಇದು ಬಗೆಹರಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಗೆ ಅಗೌರವ ತರತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಲ್ಲ ಅಂತ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಬೇಸರವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬಲವಂತದಿಂದ ನಾವು ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ನಾವು ವೇಗವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಷ್ಟೇ ವೇಗವಾಗಿ ಒಂದೆ ಸರಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಭಗಳೂ ಇವೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ, ಯೋಗ್ಯರಾದ ವಾಗ್ಮಿಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸರವರು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. "This procedure of Dharma has come to a stage" ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಧರಣಿಯನ್ನು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಅಥವಾ ಒಂದು ಗಂಟೆಯಷ್ಟು ಕಾಲ ಮಾಡಲಿ. ದಿವಸಗಟ್ಟಲೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ ಅದು ಹೇಗಾಗುತ್ತದೆ ? ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಒಂದು ದಿವಸ ಸುಮ್ಮನೆ ಇದ್ದೀರಿ, ಎರಡನೆಯ ದಿವಸವೂ ಕೂಡ ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದುವರಿದಾಗ ಬೇರೆ ದಾರಿ ಕಾಣದಲೆ ಅವರ ಕೋರಿಕೆ ಮೇರೆಗೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಅವರು ಜನಗಳ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು, ನಮ್ಮನ್ನು ಓಡಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಇಲ್ಲದೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಹಾಗೆ ಅನ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಅಡಳಿತ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದೋಷಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕಂತಹ ಜನರು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಟೀಕೆಗಳು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅಡಳಿತವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ನಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಇದೇ ರೀತಿಯಾದ ವಿಷಯ ಬಂದಿತ್ತು. ಆಗ ಅವರು ಹೇಳಿದರು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರೇ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇವತ್ತು ಬಂದಿದೆ. ಇವುತ್ತು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಬೇರೆ ದಾರಿ ಕಾಣದೆ ಬೀದಿಗೆ ಇಳಿಯತಕ್ಕಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಫರ್ನಾಂಡೀಸ್ ರವರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಸರುವಾಸಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅಂತಹವರೇ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಇವತ್ತು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಹೊರಗಡೆ ಅವರು ಎನ್ನ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರನ್ನೇ ಕೇಳಬೇಕು.

MR. SPEAKER.—You have to satisfy me because he is a member of the Lok Sabha. Accepting for argument sake, We agree for the Privilege Motion. But at the same time, you should know the procedure we have to adopt. Probably, N. C. Chatterjee's case ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅವರು ಲೋಕಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರ ವಿಷಯ ರಾಜ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಬಂದಾಗ ಎರಡು ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಪ್ರೋಸೀಜರ್ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಕ್ಕಿನ ಒಂದು ವಿಷಯ ಬಂತು ಎಂದರೆ

"Where a contempt of breach of privilege has been committed by a Member of Parliament against the State Legislature. That is, what has happened here according to you."

SRI HARNALLI RAMASWAMY.—No, No; that is not.

MR. SPEAKER.—“Where a contempt of breach of privilege has been committed by a Member of Parliament...”

SRI HARNALLI RAMASWAMY.—In parliament.....

MR. SPEAKER.—No, no; against the State Legislature. The allegation is...

SRI HARNALLI RAMASWAMY.—I believe that refers to a statement or a comment made by a Member of Parliament inside the House of Parliament, If I am correct.

MR. SPEAKER.—I am not referring to N.C. Chatterjee's case. After that case, there are some rulings.

SRI HARNALLI RAMASWAMY.—Sir, the ruling is based upon a particular set of facts. The set of facts indicate that the comment or the...

MR. SPEAKER.—Sri George Fernandez is a Member of the Lok Sabha, I agree, but he has commented on the decision taken by this House.

SRI HARNALLI RAMASWAMY.—Not in parliament, but outside the parliament.

MR. SPEAKER.—Yes, outside the Parliament. He has made an allegation against the decision taken by this House not in the Parliament, but outside the Parliament. According to the Press Reports, he has made this statement in Bangalore itself. But, supposing for argument sake, we come to the conclusion that there is a prima facie case against him. Since he is a Member of the Lok Sabha, we have to adopt certain procedure also. As a Member of the Lok Sabha he has got certain privileges. That question is also there. So, you will have to help me tackling that question.

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ಲಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ತಾವು ಒದಿದಾತಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಂಶಗಳು ಏನಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದಿರಾ?

MR. SPEAKER.—Here, it reads thus “Where a contempt or breach of privilege has been committed by a Member of Parliament against the State Legislature...”

The decision of expelling 27 Members is the decision of this House. This is the action of the State Legislature, against this he has commented that is what you have given. You furnished press cuttings also.

SRI HARNALLI RAMASWAMY.—No, no, not like that...

MR. SPEAKER.—Whether I have made myself clear?

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ಡ್‌ಹಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಹೊರಗಡೆ ಎಂದು ಇದೆಯೇ ಅಂದರಲ್ಲಿ?

MR. SPEAKER.—From outside also.

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ಡ್‌ಹಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ.

MR. SPEAKER.—Please continue. I am sorry for the interruption.

SRI HARNALLI RAMASWAMY.—If it does not refer to a particular set of act, it becomes obiter dicta.

MR. SPEAKER.—Please continue.—ನಾನು ಅದನ್ನು ಪೂರ್ವರಾಗಿ ಓದಿಲ್ಲ ತಾವು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ?

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ಡ್‌ಹಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನೂ ಇಲ್ಲ. ತಾವು ಹೇಳಿದಂತದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಏನು ಬಂದಿದೆ ಯಾವುದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತೀರ್ಮಾನ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಲೋಕಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಲೋಕಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಗಳು ನಡೆಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಲೋಕಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಳಗೆ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಅವಮಾನ ಮಾಡಿದಂತಹದ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರಕಾರ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಆದರಣದಲ್ಲಿ ನಡವಳಿಕೆಗಳು ನಡೆಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಸದಸ್ಯರು ರಾಜ್ಯದ ಶಾಸನಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಮೇಲೆ ಅವಮಾನಕರವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಾವು ಎರಡನೇ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಮೊದಲನೇ ವಿಷಯ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ ಅದು ಮೇಲ್ ನೋಟಕ್ಕೆ ಸಭೆಯ ಹಕ್ಕು ಭಾದ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ಬಂದಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಎರಡನೇ ಅಂಶ ಏನು ಬಂದಿದೆ ಎಂದರೆ ಎರಡು ಪ್ರೋಸೀಜರ್‌ನ್ನು ಕೂಡ ಇದರಲ್ಲಿ ಮನಷ್ಠನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಕರೆಕ್ಟ್ ಆಗಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಒಳಗೆ ಅದರ ಏನಾದರೂ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಒಂದು ಮೇಲೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಹೊರಗಡೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಅದರಿಗೆ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತಾ ಚ್ಯುತಿ ಇಲ್ಲವೇ? ಹಾಗಾದರೆ ನಮ್ಮ ಕಮಿಷನ್ ಮತ್ತು ಓಮಾಷನ್ ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಸದಸ್ಯರು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಹೊರಗಡೆ ಮಾಡಿದಂತ ಭಾಷಣವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ರೀತಿನೀತಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಎರಡನೆಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತಾ ನೀಡುವುದನ್ನು ನೋಟೀಸಿನಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಆ ನೋಟೀಸು ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಪಕ್ಷ ರಕ್ಷಣೆ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಲೂ ನಾನು ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲೇ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತ ಮಾತು ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಮತ್ತು ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ತರುವಂತಾದೆಯೇ ಅಥವಾ ಅದು ಮೂರಕವಾಗಿದೆಯೇ?

MR. SPEAKER.—Whether it is a fair comment or a comment casting aspersions in the context of the House?

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ಡ್‌ಹಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂತದ್ದು ಕಷ್ಟ. ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ತಪ್ಪು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅದು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಡ್ಡುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಎಣಿಸಿದರೂ ವಿವಾಧಾಸ್ಪಕ್ಕೆ ಹೋದ ಕೊರತೆ ಬಂದಾಗ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪೇನಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಈ ಸಭೆಯ ಉದ್ದೇಶ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುವಂತಹ ಒಂದು ಮಾಘಿಯ ಗ್ಯಾಂಗ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಒಂದು ಭಾಗ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಈ ಸಭೆಯ ಗೌರವ ಮತ್ತು ಘನತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆಯನ್ನು ತಂದಿದೆ. ಶ್ರೀ ಹಾರ್ಡ್‌ಹಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ನೌಕರರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮಾತು ಲೋಕಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರ

ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ಚ್ಯುತಿ ತಂದಿದೆ. ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಆ ಮೇಲೆ ಅವರ ಕ್ಷಮಾಪಣೆ ಕೇಳಿದಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಮಾಗುಂಡವನ್ನು ವಿಧಿಸಿದರು. ಅಂದ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಬೃಹತ್ ಗುರುತರ ವಾದ ಎಂದು ಅಪಾದನೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಫರ್ನಾಂಡೀಸ್‌ರವರು ಹೊರಿಸಿದಾರೆ. ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಗೌರವ ಮತ್ತು ಘನತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ರಾಜ ಕೀಯ ದ್ವೇಷಾಸೂಯೆಗಳನ್ನು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಈ ಸಭೆಯ ನಡವಳಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟು ಲಘುವಾಗಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ಅವರು ದೊಡ್ಡ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರು ಕೊಂಡು ಇಂತಹ ಸಣ್ಣ ಮಾತನ್ನು ಆಡಬಾರದು. ಅವರು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮನುಷ್ಯರು ಆದ್ದರಿಂದ ಬೇರೆ ವಾಬ್ದಾರಿಯ ಮಾತನ್ನು ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಬೈಕಾಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಅವರು ಬಲವಂತವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬೀದಿಗಳಿ ದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆದು ನನ್ನ ಆಡಳಿತವೇನೂ ಅಲ್ಲ ಈ ಸಭೆಯ ಆಡಳಿತ.

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ಡ್‌ಹೆಲ್ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಇವತ್ತು ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಬಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲಿ ಅವರು ಹೇಳುವುದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳಲಿ. ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರನ್ನು ಡಿಫೆಂಡ್ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶವೇನೂ ನನ್ನದಲ್ಲ.

ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಸತ್‌ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅನುಸರಿಸೋಣ. ನಾವು ಆ ಕಡೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡೂ ಸಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಈ ಕಡೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಸಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ತಮಿಗೂ ಸಹ ನಮಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಂದು ಅನುವಾದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇದೆ. ಆದಕಾರಣ ತಾವು ತಮ್ಮ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡಬೇಕು. ಮಿಂತಹ ಕಠಿಣ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಹಾಸ್ಯವೂ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸರಸವಾಗಿ ಹೋಗೋಣ. ಈ ದೃಷ್ಟಿ ಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಾಲ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಮಾತು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ನಾವು ಏನಾದರೂ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ವಿಚಾರದಿಂದ ಇರಬೇಕಾಮುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಚಾರದಲ್ಲಿ ತಾವು ಶ್ರೀ ಜಾರ್ಜ್ ಫರ್ನಾಂಡೀಸ್ ಅವರನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಕರೆಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ತಾವು ಈ ಬಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಅನಂತರ ನಾವು ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರಣಗಳಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಮಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅನಂತರ ಅವರು ಲೋಕಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಾದ ಕಾರಣ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಆಗದಿದ್ದರೆ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ನಿರ್ಣಯ ಪಸ್ ಮಾಡಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡೋಣ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಇಲ್ಲಗೇ ಕರೆಸೋಣ. ಈಗ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡನೆ ಮಾಡಲು ತಮ್ಮ ಅನುಮೋದನೆ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಗೋವಿಂದ ಪಿ. ಬಡೆಯರಾಜ್. (ಕಮಲಾಪುರ್).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ. ನಾನೂ ಸಹ ಈ ಸೂಚನೆಗೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜಾರ್ಜ್ ಫರ್ನಾಂಡೀಸ್ ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಿರುವುದು ಬಹಳ ವಿಷಾದಕರವಾದಂಥ ಸಂಗತಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮಾನ್ಯ ಹಾರ್ಡ್‌ಹೆಲ್ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ದೇಳಿಂದಲೆ, ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಜನರು ನಮ್ಮ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಗೌರವ ಸೂಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಲಘುವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದು ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ತರುವ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಮಾತನಾಡುವಾಗ ತಮ್ಮ ಒಂದು ಸ್ಥಾನದ ಮಿತಿಮೀರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯಾವಾಗಲೂ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಶ್ರೀ ಜಾರ್ಜ್‌ಫರ್ನಾಂಡೀಸ್ ಅವರು ಈ ತರಹ ಮಾತನಾಡಿರುವುದರಿಂದ, ಅದು ನಮ್ಮ ಸಭೆಗೆ ಆಗೌರವ ತಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಹಾರ್ಡ್‌ಹೆಲ್ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ಏನು ಸೂಚನೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಅನುಮೋದಿ ಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಜಾರ್ಜ್‌ಫರ್ನಾಂಡೀಸ್ ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಗೌರವ ತೋರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅವರು ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಿರುವುದರಿಂದ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ it is like casting

aspersions on the conduct and behaviour of this August House. ಆಗುತ್ತದೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರು ಹೇಳಿದಂಥ ಮಾತುಗಳು ನಮ್ಮ ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಮೇಲೆ ಗುರುತರವಾದಂಥ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಅವರ ಮೇಲೆ ಈ ಸಭೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸದಸ್ಯರಾದ ಕಾರಣ, ಈ ಸಭೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ಹಾಗೂ ಅದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಾವು ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ, ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅದು ಸಾಧ್ಯ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನೇ ನಾನೂ ಸಹ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಬಳಿಗೆ ಹೇಳಿಲ್ಲ, ಹೊರಗಡೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇನಾದರೂ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನೊಳಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಇರುವಂತೆ ಅವರಿಗೂ ಸಹ ರಕ್ಷಣೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಹೊರಗಡೆ ಮಾತನಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆಗೆ ಆಗಿಂದ ತಿಂದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆದಕಾರೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬತ್ತಾಯಪ್ರವರ್ತಕವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ವಿರಮೆ ಮಾತುಗಳನ್ನೇ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

MR. SPEAKER.—I will consider it. I will further go into the matter,

ಶ್ರೀ ಮೆಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ವರದಿ ಮಾಡಿವೆ. ಮಾನ್ಯ ರಾಜಶೇಖರನ್ ಅವರು ನೆನೆದಿರುವ ಆದಿಂದಂಥ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ತಾವು ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೂ ಸಹ ಇವತ್ತಿನ ಪ್ರಜಾದಾಣಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅದೇ ಮಾತುಗಳು ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ 'ಕುರಿಗಳಾಗಿ ಕೂತವರು' ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನೆನೆದಿರುವ ಇಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಯಿತು ಆ ಎಲ್ಲಾ ವಿವರಗಳೂ ಸಹ ಇವೆ. ತಾವು ಸಭೆಯ ಕಲಾಪದಿಂದ ತೆಗೆಸಿಕೊಂಡ ವಿಷಯಗಳು ಇಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದು ಹಕ್ಕುಬಾಹಿ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ನೆನೆದಿರುವ ಕುರಿಗಳು ಅನ್ನುವ ಶಬ್ದ ಅನ್-ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಅಲ್ಲ, ಆದರೆ ತಾವು ಬಳಸಿದ ಕಾನ್ಟೆಂಪ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ provocative language should be avoided ಎಂದು ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಮತ್ತು ಇನ್ನುಳಿದ ವಿರಮೆ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಮೆಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್.—ತಾವು ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡಿಸಿದ ಮೇಲೂ ಸಹ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಡೆಕ್ಕನ್-ಹೆರಾಲ್ಡ್ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.—

“Referring to Mr. Ananda Rao Mr. Rajasekaran said,” he was like a lion when he was here, not he has also become a sheep.”

MR. SPEAKER.—Do not become so sensitive about it. Still you are a lion. Do not be so touchy about it.

ಶ್ರೀ ಮೆಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್.—ನಾನು ಕುರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ ಅಥವಾ ಹುಲಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದು ಈ ಸಭೆಗೆ ಗೊತ್ತು.

MR. SPEAKER.—I will look into it.

ಶ್ರೀ ಮೆಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್.—ತಾವು ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡಿದ ಪದಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ರಾಜಶೇಖರನ್ ಅವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪದ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ತಾವು ಎಕ್ಸ್‌ಪಂಜ್ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಡೆಕ್ಕನ್-ಹೆರಾಲ್ಡ್ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಅದೇ ರೀತಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.

'Mr. Rajasekharan said' it is unfortunate that the Health Minister has just left the House, otherwise I would have requested him to get the Chief Minister examined'

MR. SPEAKER.—I will consider it. I will further go into the matter.

ಶ್ರೀ ಮೆಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್.—ಈ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಇಷ್ಟೆ, ತಾವು ಈ ಸಭೆಯ ಗೌರವ ಘನತೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯಬೇಕು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು —ನಾನು ಅದನ್ನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಮೆಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್.—ಮಾನ್ಯ ರಾಜಶೇಖರನ್ ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಕುರಿಗಳು ಎನ್ನುವ ಪದವನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಹಾಕಿದರು. ಸಂತೋಷ. ನಾವುಗಳು ಕುರಿಗಳು ಹೌದೇ ಅಥವಾ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದು ಆಮೇಲೆ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಲಿ. ಆದರೆ ನಾನು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ರಾಜಶೇಖರನ್ ಅವರಿಗೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ಅದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು,—ತಾವು ಆ ರೀತಿ ಬಳಸುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಮೆಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್.—ತಾವು ಈ ಸಭೆಯ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ತಾವು ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಜ್ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೂ ಸಹ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾವು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

೧೦-೩೦ ಎ.ಎಂ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು —ತಾವು ಪುನಃ ಪುನಃ ಅದನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಬೇಡ, ಬಳಸ ಕೂಡದು. ಅವರು ಇಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಒಳಗಡೆ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಜ್ ಮಾಡಿ ಆಗಿದೆ, ತಾವು ಮತ್ತೆ ಬಳಸುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಮೆಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್.—ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದಲ್ಲ ಬಂದಿರುವುದು, ಪುನಃ ಅದನ್ನು ತರಿಸಿ ನೋಡಿ ಒಂದುವೇಳೆ ಇದ್ದರೆ I will take action. ಅವರು ಒಳಗಡೆ ಇದ್ದಾರೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದ ಮೇಲೆ, that will not go into records ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಪೆಂಜ್ ಮಾಡಿ ಆಗಿದೆ. ತಾವು ಅದೇ ಅರ್ಥ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ನಾನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ತಾವು ಬಳಸಿದ ಶಬ್ದ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, That will not go into the records.

ಶ್ರೀ ಮೆಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್.—ಅದನ್ನು ತಮಗೆ ಜ್ಞಾಪಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಏಕೆಂದರೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಚುತ್ತೀರಿ ನೀವು.

NON-OFFICIAL BUSINESS

Private Members Resolutions

MR. SPEAKER.—Resolution No. 1. Sri V. B. Bhavi has been permitted to move the Motion, on behalf of Sri S. S. Arakeri.

SRI Y. RAMAKRISHNA. (Minister for Law and Parliamentary Affairs).—Sir, what happened to the Resolution which is pending before the House ?

MR. SPEAKER.—It is still pending.